

BUDAPEST FŐVÁROS IV. KERÜLET
ÚJPEST ÖNKORMÁNYZAT
GAZDASÁGI PROGRAMJA
2020-2024

Bevezetés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § rögzíti, hogy: „116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

A 2019. évi önkormányzati választást követően új fejezet nyílt Újpest és az újpesti polgárok életében. Az alakuló ülésen elhangzott célkitűzés szerint „a városházi politika nem a hatalomról, hanem emberközpontúságról fog szólni. Ideje, hogy megváltoztassuk a politikáról alkotott képet, ideje, hogy új politikai kultúrát honosítsunk meg. Egy olyan politikai kultúrát, amiben végre a politika dolgozik az emberekért és nem fordítva.”

Az Újpesti Önkormányzat 2020-2024 időszakra szóló Gazdasági Programját sajnálatos módon meghatározza a jelenleg zajló küzdelem a koronavírus-járvány ellen, amely jelentős többlet feladatokat, és ehhez kapcsolódóan többlet gazdasági terheket ró önkormányzatunkra. Mindezek mellett egy bizonytalansági tényező gazdaságilag is, mely megnehezíti a hosszú távú tervezést. Hasonló hatással bírnak a meggondolatlan, jellemzően az önkormányzati forráselvonásra irányuló ad hoc kormányzati intézkedések is.

Az önkormányzatok állami alulfinanszírozása

Mint a költségvetési rendelet előterjesztésében is kifejtettük, évről évre jelentősen szűkül az önkormányzat mozgásterét. A kötelező és a lehetőségek függvényében önként vállalt önkormányzati feladatok kiadásai, illetve azok finanszírozási forrásai. Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről 2019. évi LXXI. törvény (továbbiakban: Kvtv.) 2. melléklet V. Szolidaritási hozzájárulás pont alapján a 34.000 Ft feletti egy lakosra jutó adóerő képességgel rendelkező települési önkormányzatok (önkormányzatunk esetében ez 55.160 Ft) a 2020. évben is az ún. „szolidaritási hozzájárulás” központi költségvetésbe történő befizetésére kötelezettek. Az Önkormányzat által 2020. évben megfizetendő szolidaritási hozzájárulás mértéke a Kvtv.-ben rögzített számítási képlet alapján került megállapításra. A kerületünket terhelő szolidaritási hozzájárulás összege a bevezetés évében 2017-ben 339.348 eFt, 2018-ban 463.064 eFt, 2019-ben 615.542 eFt volt. A kerület 2020. évi szolidaritási hozzájárulás kötelezettsége 713.837 eFt, amely 98.295 eFt-os, 15,97 %-os növekedést jelent az elmúlt évi szinthez képest, és 210,36 %-a bevezetés évében befizetett összegnek.

Az önkormányzati feladatellátásra kapott, a 2020. évre megállapított központi költségvetési működési támogatások 2019. évi eredeti támogatási előirányzathoz viszonyított összege nominálisan 23.316 eFt-tal (0,67%-kal) nő, amely növekedés jelentősen alatta marad a 2020. évre a költségvetési törvény 56.§-ában prognosztizált 2,8 százalékos infláció mértékének. Megállapítható, hogy a központi működési támogatások 3.505.384 eFt-os összege a IV. kerületi Önkormányzat 2020. évi költségvetésében tervezett működési kiadások 18.475.529 eFt összegének cca. 18,97%-át teszi ki, azaz működésünk 81,03%-át az önkormányzatnak saját bevételeiből szükséges finanszíroznia. Az intézmények működési kiadásainak (9.823.854 eFt) 35,68% -át fedezik a központi költségvetési támogatások.

A korábbi ciklusokból következő negatív gazdasági tényezők

Az Önkormányzat lehetséges bevételi forrásait, és ezzel fejlesztési mozgásterét jelentősen szűkíti, hogy az elmúlt két ciklusban nagymértékű ingatlan eladásokra (cca. 9,3 milliárd Ft), vagyonfelélésre került sor.

Továbbá szintén negatívan befolyásolja lehetőségeinket az ezen időszakra jellemző átgondolatlan fejlesztéspolitika és a már korábban megkötött szerződésekből következő (pl. Görgey úti szolgáltatóház, Sportcsarnoképítések a Szilágyi úton, stb.) pénzügyi kifizetési kötelezettségek.

Fontos körülmény, hogy 2019 őszén a kötelezettség-állományunk közel hárommilliárd forinttal haladta meg a rendelkezésre álló pénzeszközök állományát.

A koronavírus-járvány közvetlen és közvetett, rövid távú gazdasági hatásai az önkormányzat költségvetési helyzetére

Mint a bevezetőben is említettük, a koronavírus járvány kitörése, és a vírus elleni védekezés óriási mértékben módosította mind az ez évi, mind a következő években megvalósítható terveinket.

A 2020. évi költségvetési rendelet előirányzatait át kell tekintenünk, egyrészt a járvány megfékezéséhez szükséges közvetlen költségeink, valamint az elmaradó bevételek miatt.

Közvetlen költséget jelent többek között a maszkok, kesztyűk és egyéb védőeszközök beszerzése, a szükséges fertőtlenítések, az önkormányzati feladatok – idősok, karanténban lévők házi segítése - ellátásához szükséges eszközök, humán erőforrás biztosítása stb.

A kötelező bezárások miatt csökkennek bevételeink. Elmaradnak bevétellel tervezett kulturális programok, a szabadidős és sportlétesítményeink is (Tarzan Park, Halassy Olivér Uszoda) bezárásra kerültek, ahogyan a Piac Placc sem üzemel.

A szociális rendeletünk módosítása minimálisan 50 millió forinttal emeli meg kiadásainkat. Mindezek mellett létrehoztunk egy felülről nyitott, 50 milliós alapot bérlőink megsegítésére.

Helyi adóbevételeink várható alakulása

Adóbevételeink alakulása is aggodalomra adhat okot a következő években.

2020-ra 3.640 millió forint vagyoni típusú adóbevételt terveztünk, melynek teljesülése veszélybe került a válság miatt. Több adózónk elmaradásban van a befizetésekkel, kérték az esetleges részletfizetés engedélyezését, rosszabb esetben az elengedést. Ez a tendencia várhatóan felerősödik a közeljövőben.

Még súlyosabb a helyzet az iparüzési adó tekintetében, hiszen önkormányzatunk bevételeinek 30,1 %-át ez az adónem biztosítja a 2020. évi költségvetési rendeletünk alapján. Az ezen adónemből várható bevételek csökkenése jelentős hatással lesz már a 2020. évi költségvetési helyzetünkre nézve is. Ugyanakkor az iparüzési adóbevallás- és feltöltés jogszabályi rendelkezései miatt komoly, akár több milliárdos visszaesés sem kizárt 2021-ben az idei évi tervszámokhoz képest. Annál is inkább, mert a kormányzat eddigi gazdasági intézkedései más országok intézkedéseéhez képest is csak korlátozottan járulnak hozzá a nemzetgazdaság talpra állásához.

A gazdasági válságból következő tervezési nehézségek

A gazdasági válság miatt további elhúzódó problémákkal számolhatunk, hiszen az befolyásolja a lakás, valamint üzlethelyiség-bérlőink pénzügyi helyzetét is, hiszen lehet, hogy sokan elveszítik munkájukat, a vállalkozások pedig csődbe mehetnek.

Ezzel komoly nyomás nehezédhet önkormányzatunk szociális ellátó rendszerére is.

A kormányzati intézkedések miatt kiesik az eredeti költségvetésünkben tervezett 240 millió forint gépjárműadó, az idegenforgalmi adó felfüggesztése is mintegy 58 millió forintos bevételkiesést jelent az idei évben az eredeti előirányzathoz képest.

Követelnünk kell a Kormánytól, hogy ütemezetten térítse meg a járvány okozta közvetlen költségeket, az igazolt, kiesett bevételeinket, valamint szükség volna jelentős, a vállalkozásokat segítő kormányzati programok megvalósítására is.

A fentiek miatti bizonytalan gazdasági és pénzügyi környezetben jelen gazdasági programban foglalt fejlesztések nehezen tervezhetőek és ütemezhetőek, azok jellemzően a mindenkori költségvetési lehetőségek keretei között valósíthatóak meg.

Az önkormányzat gazdasági helyzetének stabilizálása és javítása

1. A jövőben az önkormányzat fokozottan takarékos, mindamellett gondoskodó gazdálkodásra tér át.
2. A jövőben a korábbi évekkel ellentétben átgondoltabb, fenntarthatóbb, ésszerűbb beruházásokat, fejlesztéseket tervezünk végrehajtani.
3. Világosan el kell határolni az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait, a kötelezően ellátandó feladatok prioritása mentén.
4. Törekedni kell új pályázati források feltárására, melyek, figyelembe véve hogy milyen mértékű önerő szükséges a pályázaton való részvételhez, annak megvalósításához.

Folyamatban lévő önkormányzati fejlesztések

A már folyamatban lévő költséges fejlesztések lebonyolítása kiemelt jelentőségű.

A már folyamatban lévő európai uniós, vagy más pályázati forrásból megvalósuló projektek jelentős önerőt igényelnek, ugyanakkor ezek megvalósítása szintén cél.

A folyamatban lévő uniós fejlesztési projektjeink az alábbiak:

- *(VEKOP-5.3.1-15 számú, „Fenntartható közlekedésfejlesztés Budapesten” tárgyú felhívás keretében a „Kerékpárosbarát infrastrukturális fejlesztések Budapest IV. kerületében”* (támogatási összeg: 292.886.400 Ft)

Az infrastrukturális fejlesztés konzorciumban a Fővárosi Önkormányzattal valósulhat meg. A folyamat jelenleg a kiviteli tervek beszerzési eljárásánál tart, majd ezt követően valósulhat meg a kivitelezés beszerzése és a munkálatok megkezdése. A pályázat során lehetőség nyílik majd a kerület meglévő biciklis hálózatának összekötésére, valamint a szomszédos kerületek főbb biciklis útvonalaihoz is csatlakozik.

- *(VEKOP-6.2.1-15 számú „Újpest Kapuja térségmegújítási és városrehabilitációs projekt”)* (támogatási összeg: 2 milliárd Ft)

Az Újpest Kapuja projekt kiemelt jelentőségű városrehabilitációs projektünk, melynek keretében sor kerül egy szegregátumot tartalmazó krízistömb felszámolására és a helyén tízezer négyzetméter zöldfelület kialakítására. A projekt részeként 39 szociális bérlakás

felújítása és 31 építése valósul meg, utóbbi közbeszerzési eljárása jelenleg is zajlik. Ezen kívül a projekt jelentős része az a szociális munka és hozzá kapcsolódó közösségfejlesztési feladat, amely során lehetőség nyílik az érintett lakosság felzárkózására (pl. egyéni és csoportfoglalkozás, oktatás, kompetenciák, munkaerőpiaci elhelyezkedés és életviteli tanácsadás segítségével).

Államilag támogatott projekt:

- ***EBP - Egészséges Budapest Program második üteme, egy rentábilisan működtethető mozgásrehabilitációs fejlesztés megvalósítása a szakrendelőben.*** (támogatási összeg: 429.593.903 Ft)

A korábbiaktól eltérő, új koncepció kialakításával sor kerülhet egy olyan fejlesztés megvalósítására, melynek eredményeképpen nem a korábbi egynapos sebészet több mint egy milliárdos fejlesztése, hanem egy átgondoltabb költségvetéssel megvalósuló, pénzügyileg fenntartható és a kerületi lakossági igényeket jobban kielégítő mozgásrehabilitációs centrum kap kiemelt szerepet. Ez Újpest lakosságára nézve jelentős, hiszen ilyen központ ma a pesti kerületekben egyáltalán nincsen.

Főváros által támogatott (TÉRKÖZ) fejlesztési projektjeink az alábbiak:

- ***Multisport-bázis*** (a Szilas Parkon belül található, a korábinál szerényebb, visszafogottabb, ugyanakkor nagyobb lakossági hozzáférést biztosító műszaki tartalommal). (támogatási összeg: 200 millió Ft)

Legfontosabb cél a költséghatékonyság mellett az volt, hogy olyan műszaki tartalom kerüljön meghatározásra, mely a lakosság minél szélesebb körű igényeinek kiszolgálása mellett nem okoz indokolatlanul nagy üzemeltetési terhet az önkormányzatnak.

- ***Szent István tér megújítása (a korábbi elképzelésekhez képest alapvetően egy költségtakarékosabb, zöld és rekreációs célú fejlesztés indokolt)*** (támogatási összeg: 384.750.000 Ft)

A Szent István tér rehabilitációjának koncepciója jelentős felülvizsgálatot igényel, leginkább azért, hogy a zöldfelületek növelésével hozzájárulhasson a 21. század városi zöld kultúrájához egy kiemelt, központi helyen, Újpest főterén.

Hosszú távon a Szent István téren indokolt az ún. keramitos közterület kulturáltabbá, zöldebbé tétele, és fejlesztéseinkkel összhangban a térfalban történő organikus, az önkormányzat számára nagyobb bevételi potenciállal, a lakosság számára pedig a szolgáltatások minőségi emelésével járó profilváltás ösztönzése.

Kormányzati, fővárosi forrásból és magánberuházásban megvalósuló fejlesztések

Államilag esetlegesen támogatott beruházási elképzelés Székesdűlő szilárd útburkolattal való ellátása. Az előző évben Újpest elvesztette a már megítélt mintegy 323 millió forintos támogatást a tervdokumentációk hiányosságai és egyéb okok miatt. Jelenleg a tervezési munka még zajlik, várhatóan lehet majd állami pályázati forráshoz jutni. A megvalósítás a pályázati forrás, illetve a várható teljes bekerülési költség, valamint a mindenkori költségvetési források függvénye.

Az egykori Újpesti uszoda helyén lévő telek zöld karakterű fejlesztése szintén indokolt, ugyanakkor ebben a tekintetben a Fővárosi Önkormányzatnak van hatásköre, városunk legfeljebb ösztönözheti, segítheti különféle módon a terület ilyen irányba történő fejlesztését. Ugyanez igaz az Árpád út humanizálására vonatkozó elképzelésekre is.

A Fővárosi Önkormányzat részéről tervezési szakban van a 3-as metróvonal Káposztásmegyerig történő meghosszabbítása, melynek megvalósulása ugyanakkor kormányzati források függvénye.

Állami beruházásként előkészítési szakaszban van a főváros új gyűrűs közúthálózati elemének tervezetése, melynek révén a kerület déli határán megvalósulhatna a Körvasútsori körút és hozzá kapcsolódóan az Aquincumi híd, melyek Újpest külső megközelítésében és belső forgalom eloszlásában jelentős változásokat hozhat.

Együttműködünk minden olyan külső forrásból megvalósuló fejlesztésben, mely összhangban van a zöld, élhető, emberközpontú Újpest koncepciójával. Az együttműködés az

önkormányzat anyagi feladatvállalását is jelentheti, például a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe tartozó forgalomtechnikai fejlesztések tekintetében is.

Városunk településfejlesztési eszközökkel is támogathatja a leginkább rehabilitációra szoruló városrészek megújulását. Ebben a tekintetben kiemelt jelentőségűek azok a magánforrásból megvalósuló beruházások, melyek nem egyszerűen egy-egy városrész fejlesztéséhez járulnak hozzá, hanem egyúttal önkormányzatunk adóerőképességét is növeli. Példák lehetnek erre az alábbi, magánforrásból megvalósuló beruházások: Opel Schiller új telephely- Váci út, diákszálló- Jókai út, diákszálló- Lorántffy utca, telephely bővítés- Ipari park, telephely bővítés - iroda fejlesztés - Berlini park, stb.

A nagyobb, magántulajdonban lévő területek fejlesztése során kiemelt kihívás a fejlesztésekhez kapcsolódó forrásigényes infrastruktúra kialakítása, illetve az esetlegesen szükséges intézményfejlesztések.

Önkormányzati forrásból megvalósuló beruházások, fejlesztések, felújítások

A saját forrásból megvalósuló fejlesztési és beruházási tervek között kiemelt szerepet kapnak a közterületi, zöld karakterű, rekreációs célú fejlesztések, valamint a jelenleg kidolgozás alatt álló klímastratégiában foglalt irányok mellett a klímaválság kihívásaihoz igazodó fejlesztések.

A gazdaságfejlesztési célok és a társadalompolitikai, valamint környezeti célkitűzések szorosan összefüggenek. A szociális ellátások fejlesztése segíti a gazdasági fejlődést. A környezeti értékeket meg kell óvni, fel kell készülni a klímaváltozás okozta kihívásokra, ami szintén új irányt ad a gazdaságfejlesztésnek.

Ebbe a körbe tartozik például a Káposztásmegyeri parkerdő megvalósítása, mely több ütemben egy zöld, rekreációs terület létrehozását szolgálja. Szintén fejlesztési prioritás az ún. biodiverz zöldfelületek megvalósítása, valamint az évi mintegy 1500 új fa ültetése is.

Minden évben megvalósítandó számos játszótér, park felújítása, kutya-futtatók létesítése, közterületi öntözőkutak és ivókutak létesítése, tömeges faültetés, forgalomtechnikai fejlesztések, a térfigyelőkamera-hálózat bővítése, és elektromos töltőállomások létesítése.

Városüzemeltetés területén fontosak azok a például informatikai fejlesztések (fakataszter, stb.), melyek a városüzemeltetési munka jobb kontrollját, nyomon követhetőségét segíti.

Kiemelt jelentőségűek a közterületi sportolási lehetőségek, futókörök, sportpályák és szabadtéri edzőterek kialakítása. A Duna-partunk és a hozzá kapcsolódó, jelenleg részben leamortizált, részben elhanyagolt ingatlanok kulturáltabb, rekreációs célú fejlesztésére is programot, ütemtervet indokolt kidolgozni. Minden olyan fejlesztés kiemelt jelentőségű, mely a klímaválság hosszú távú hatásait mérsékli, és élhetőbbé teszi városunkat. Ezekre a fejlesztésekre és beruházásokra az adott év költségvetési keretei között, ütemezetten van lehetőség.

Az intézményeink fejlesztése, felújítása során prioritást élvez az az intézményhálózat, mely az önkormányzat fenntartásában működik, és egyértelműen a saját fenntartásában működő intézményekre kell helyeznünk nagyobb hangsúlyt.

Meg kell vizsgálni az UP Rendezvénytér és az Újpesti Piac hatékonyabb működéséhez szükséges esetleges fejlesztések, beszerzések megvalósítását. Külön hangsúlyt kell helyezni a kulturális közösségi létesítményeink fejlesztésére és felújítására, valamint egyes kulturális, de akár turisztikai célú fejlesztések megvalósítására is (pl. Újpesti Lepkémúzeum új helye, Farkaserdő, stb.).

Az SZTK esetében is törekednünk kell újabb külső, pályázati források bevonására, és a szükséges újabb fejlesztések végrehajtására. Önkormányzatunk tanulmánytervet készített egy újonnan megvalósuló észak-pesti kórház létesítése céljából, ugyanakkor a megvalósulás nyilvánvalóan kormányzati akarat függvénye. Családsegítő szolgáltatásaink fejlesztése érdekében fontos egy káposztásmegyeri kirendeltség megvalósítása.

Az önkormányzatnak indokolt lenne bővítenie a jó minőségű bérlakás-állományát, új bérlakások építése is szükséges volna. Mindezek megvalósulása a mindenkori költségvetési keretek, az állami és egyéb támogatások, pályázatok függvénye is. Ugyanakkor a meglévő bérlakás-állományunk ütemezett felújításáról sem szabad megfeledkeznünk. Továbbra is támogatjuk a magántulajdonban álló lakóépületek felújítását, fejlesztését is.

Az utak és járdák felújítása, fejlesztésére szintén a mindenkori költségvetések keretei között van lehetőség.

A lakosságbarát, elektronikus közigazgatás és ügyintézés fejlesztésére is forrásokat kell szánnia az önkormányzatnak.

Integrált Településfejlesztési Stratégiája (továbbiakban: Újpest2020 ITS)

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata új Településfejlesztési Konceptiója (továbbiakban: Újpest2030 TFK) és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (továbbiakban: Újpest2020 ITS) véleményezett tervét Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. szeptember 24-i rendes ülésén megtárgyalta, azok elfogadásával kapcsolatban az alábbi döntéseket hozta meg:

1. 184/2015.(IX.24.) KT határozatával elfogadta Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia Helyzetfeltáró és – értékelő munkarészeit, valamint azok mellékletét;
2. 185/2015.(IX.24.) KT határozatával elfogadta Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Településfejlesztési Konceptióját;
3. 186/2015.(IX.24.) KT határozatával elfogadta Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiáját;
4. 187/2015.(IX.24.) KT határozatával döntött az új Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia dokumentumok hatálybalépésével egyidejűleg a 86/2008. (III. 25.) számú határozatával elfogadott Városfejlesztési Konceptió és a 133/2008. (V.13.) határozattal elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia hatályon kívül helyezéséről döntött. Az új dokumentumok 2015. november 16-án léptek hatályba, illetve a régi fejlesztési dokumentumok ettől az időponttól veszítik hatályukat.

Időközben a fejlesztési dokumentumok monitoringja alapján módosítás nem vált szükségessé.

A tavaly megtartott önkormányzati választásokat követően Újpest új Önkormányzati Képviselő-testülete 197/2019.(XII.12.) határozatában az Újpest2020 ITS felülvizsgálata és hozzá kapcsolódóan az Újpest2030 TSZT szükséges módosítása elkészíttetésének szükségességéről döntött. Az Újpest2020 ITS-nek a felülvizsgálata folyamatban van, a felülvizsgálat eredményeként a módosulásokat együtt kell értékelni a gazdasági programmal.

Az egyes fejlesztések során törekedni kell arra, hogy azok „hatáskörzetében” lakó újpestiek megfelelő időben, megfelelő mélységű tájékoztatást kapjanak, hogy a fejlesztések a lakók érdekeivel összhangban, véleményük figyelembevételével valósuljanak meg.

Jelen gazdasági program megvalósulásának rendszeres kiértékelése, a későbbiekben tisztábban látható gazdasági és költségvetési helyzetünk függvényében a fejlesztések és azok

ütemezésének áttekintése, valamint az esetlegesen újonnan felmerülő, akár pályázati forrásból megvalósuló fejlesztésekkel történő aktualizálása indokolt rendszeres időközönként.